Prima instanţă: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. Veaceslav Negurița)
Dosarul nr.2a-1926/23
(2-22120141-02-2a-26052023)

D E C I Z I E

20 septembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Angela Braga şi Viorica Mihaila

examinând în ordine de apel, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de către apelanta Banca Comercială ”MOLDOVA-AGROINDBANK” Societate pe Acțiuni, împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 februarie 2023, în pricina civilă la cererea de chemare în instanţa de judecată intentată de Banca Comercială ”MOLDOVA-AGROINDBANK” Societate pe Acțiuni către Vitalie Sîrcu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. Pe data de 12 august 2022, Banca Comercială ”MOLDOVA-AGROINDBANK” Societate pe Acțiuni (*în continuare BC”MAIB”SA*) a depus cerere de chemare în judecată către Vitalie Sîrcu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la 12 martie 2019, a încheiat cu pârâtul Vitalie Sîrcu, contractul de credit nr.S190045/772 prin care s-a obligat să-i acorde un credit de 20000 lei, care urma a fi rambursat până la 10 martie 2022.
Susține că Vitalie Sîrcu nu-și onorează obligațiile contractuale privind rambursarea creditului și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lui, încălcând astfel prevederile pct.2.5.1 a contractului de credit nr.S190045/772 din 12 martie 2019 și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.
În scopul soluționării amiabile a litigiului reclamantul prin scrisoare recomandată a somat pârâtul, solicitând rambursarea ratelor scadente dar neachitate, la care ultimul nu au acordat nici o atenție refuzând în continuare achitarea datoriei.

Solicită admiterea acțiunii și încasarea de la pârât a datoriei în sumă de 49283,56 lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 1478,51 lei.

Poziţia instanţei de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 februarie 2023, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat din contul lui Vitalie Sîrcu, în beneficiul BC"MAIB"SA, datoria în baza contractului de credit nr.S190045/772 din 12 martie 2019 în sumă de 20000 lei, dobânzi de 2926,69 lei, comision de 977,57, clauza penală de 11000 lei și cheltuielile de judecată ce se compun din plata taxei de stat în mărime de 1047,13 lei și cheltuieli de comunicare publică de 100 lei, iar în total suma de 36051,40 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca nefondată.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 01 martie 2023 prin intermediul poștei electronice, apelanta BC"MAIB"SA, în persoana Șefului Departamentului Recuperare Creanțe – Radu Costin, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 februarie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată. A indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce v-a lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.
4. La data de 26 mai 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului Ana Panov (f.d.59).
5. Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 31 mai 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelanta BC"MAIB"SA. S-a comunicat apelantei BC"MAIB"SA, că necesită să prezinte, în cancelaria Curţii de Apel Chişinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul şi probele invocate în susţinerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 431,38 lei şi că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menţionate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă şi va fi restituită conform art.369 alin.(1) Cod de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art.369 alin.(1^1) Cod de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri (f.d.61-63).
6. La data de 13 iunie 2023 prin intermediul oficiului poștal, apelanta BC"MAIB"SA, în persoana Șefului Departamentului Recuperare Creanțe – Radu Costin, a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat, înlăturând în termen neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel,

dat fiind faptul că încheierea Curţii de Apel Chişinău din 31 mai 2023, a fost recepționată la data 13 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică (f.d.64).

7. Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 28 iunie 2023, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de apelanta BC"MAIB"SA (f.d.70).

Argumentele părţilor:

8. În motivarea apelului, a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind parțial neîntemeiată, nefondată şi pasibilă de a fi casată în partea în care a fost respinsă.

Menționează că după cum rezultă din materialele cauzei, la 12 martie 2019 între BC"MAIB"SA în calitate de creditor şi Vitalie Sîrcu în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de credit nr.S190045/772. Obiectul contractului a constituit acordarea de către creditorul BC"MAIB"SA către debitorul Vitalie Sîrcu, a sumei de 20000,00 lei cu titlu de credit pe un termen de 36 luni. Subsecvent, termenul-limită de rambursare a creditului a constituit 10 martie 2019.

Notează că pentru utilizarea creditului, conform pct.2.4.1. a fost stabilită o dobândă contractuală cu rata flotantă în mărime inițială de 9 % anual, ce urma a fi achitată de către debitorul Vitalie Sîrcu. Concomitent, conform pct. 2.4.11 pct.c) al contractului, a fost stabilit un comision lunar de administrare în mărime de 0,25 % din soldul creditului. Or, conform art.1238 Cod civil (în redacția anului 2014), în afară de dobândă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Relevă că din confirmarea anexată la materialele cauzei se constată eliberarea sumei de 20000,00 lei debitorului Vitalie Sîrcu, la 13 martie 2019, astfel fiind executate integral şi în termen obligaţiile creditorului BC"MAIB"SA, prevăzute în contract.

Afirmă că debitorul Vitalie Sîrcu nu şi-a executat obligaţiile asumate şi nu a achitat careva mijloace bănești în scopul stingerii datoriei, fapt pentru care, creditorul BC"MAIB"SA a decis adresarea cu prezenta acțiune în instanţa de judecată cu privire la încasarea datoriei în mărime de 49283,56 lei, formate din corpul creditului, comisionul de administrate, dobânda şi penalitatea de întârziere. Instanţa de fond la judecarea cauzei a reținut existența raporturilor juridice de credit între părţi, fapt pentru care a dispus încasarea din contul pârâtului Vitalie Sîrcu a sumei de 20000,00 lei cu titlu de corp restant la achitarea creditului şi a dobânzii contractuale în mărime de parțială de 2926,69 lei. De asemenea, instanţa de fond a dispus încasarea sumei de 11000,00 lei cu titlu de penalitate, în rest pretenția de încasare a penalității rămase de 11738,01 lei a fost respinsă.

Pornind de la prevederile articolelor 947, 953 Cod civil, nu este de acord cu soluția instanței de fond privind respingerea pretenției de încasare a penalității, pe motiv

că la speță nu există cererea debitorului în sensul micșorării clauzei penale solicitate de creditor. Or, după cum rezultă din conținutul hotărârii judecătoreşti motivate, debitorul Vitalie Sîrcu nu a reclamat actele instanţei de judecată, şi implicit cererea de chemare în judecată pentru a fi posibilă formularea unei cereri în acest scop.
Punctează că o opinie similară se atestă şi în Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiție nr.9 din 24 decembrie 2010, 8.În cazuri excepționale, instanţa de judecată poate dispune reducerea clauzei penale pe care o consideră disproporționat de mare. Legea nu precizează cazurile în care ar putea fi redusă clauza penală. Instanțele vor lua act că, drept criterii ce permit reducerea clauzei penale, ar putea servi: situația financiară dificilă a debitorului; mărimea penalității depășește suma datoriei; mărimea excesivă a penalităţii; datoria a fost achitată; o întârziere neesențială în executarea obligației de rând cu procentul înalt al penalităţii. Este relevant faptul că legea nu prevede expres limita de reducere a clauzei penale. Sarcina instanţei în această situație constă în aprecierea adecvată a coraportului dintre mărimea penalităţii stabilite şi mărimea prejudiciului real suportat. 9.În cazul reducerii clauzei penale, instanţa urmează să-şi motiveze soluția, făcând referire la probe. Instanţa de judecată va reduce clauza penală doar în cazul în care debitorul a solicitat aceasta. 10.La reducerea clauzei penale urmează să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale.
Așadar, având în vedere lipsa cererii debitorului la examinarea cauzei, consideră neîntemeiată soluția instanţei adoptată în această parte.
În ceea ce privește norma Legii nr.202 din 12 iulie 20213 privind contractele de credit pentru consumatori reținută de instanţa de fond drept temei de respingere a penalităţii, o consideră neîntemeiată, or, conform art.15 alin.(7) al Legii, se interzice aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma inițială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar. La speță, creditul a fost acordat debitorului Vitalie Sîrcu pentru o perioadă de 3 ani, astfel nefiind aplicabile interdicțiile legiuitorului. Drept urmare instanţa de fond a interpretat în mod eronat normele de drept material.
În ceea ce privește respingerea pretenției de încasare a dobânzii contractuale, reiterează că potrivit prevederilor pct.2.4.1 al contractului de credit, care indică, ”Pentru utilizarea creditului debitorul plătește creditorului o dobândă cu rata flotantă stabilită inițial în mărime de 9 % anual. ” Totodată, conform art.1764 alin.(1) Cod civil, părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi

fixe sau flotante. Astfel, este un fapt notoriu că în cursul anului 2022 Banca Națională a majorat rata de bază pentru creditele acordate de băncile comerciale ale RM, fapt pentru care s-a majorat dobânda contractuală până la suma de 5567,97 lei.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

9. Intimatul Vitalie Sîrcu, deși a fost informat despre examinarea în procedura scrisă a cererii de apel, nu a prezentat referință la acesta și nu și-a expus poziția vis-a-vis de problema dedusă judecății (f.d.85).

Aprecierea instanţei de apel:

10. Analizând şi studiind materialele pricinii, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
11. În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelanta respectând acest termen.
12. În conformitate cu art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanțe.
13. Conform art.276^4 Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.
14. Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
15. Conform prevederilor art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

16. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
17. În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
18. Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.
19. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).
20. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
21. Instanţa de apel menționează că, art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
22. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

23. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.
24. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că la data de 12 martie 2019, între Banca Comercială ”MOLDOVA-AGROINDBANK” Societate pe Acțiuni (*denumirea prescurtată BC”MAIB”SA*) în calitate de împrumutător şi Vitalie Sîrcu, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de credit nr.S190045/772, prin care împrumutatul a primit suma de 20000,00 lei. Împrumutul a fost acordat pe un termen de până la data de 10 martie 2022 (f.d.5-8).
25. Dovada transmiterii sumelor de bani cu titlu de credit lui Vitalie Sîrcu, este ordinul de eliberare a numerarului din 13 martie 2019, prin care BC”MAIB”SA a eliberat lui Vitalie Sîrcu în temeiul contractului de credit nebancar, suma de 20000 lei, cu reținerea comisionului de 392,16 lei (f.d.12), conform graficului de plată (f.d.10).
26. Conform calculului datoriei, la data de 14 aprilie 2022, Vitalie Sîrcu înregistrează datoria de 49283,56 lei, formată din: datoria restantă 20000,00 lei; dobânda în mărime de 5567,97 lei; penalitatea în mărime de 22738,01 lei; comision de administrare în mărime de 977,58 lei (f.d.4).
27. Invocând neonorarea obligațiilor contractuale, la 12 august 2022, BC”MAIB”SA a depus cerere de chemare în judecată către Vitalie Sîrcu privind încasarea datoriei în mărime de 49283,56 lei și a cheltuielilor de judecată privind achitarea taxei de stat.
28. Iar prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 februarie 2023, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat din contul lui Vitalie Sîrcu, în beneficiul BC”MAIB”SA, datoria în baza contractului de credit nr.S190045/772 din 12 martie 2019 în sumă de 20000 lei, dobânzi de 2926,69 lei, comision de 977,57, clauza penală de 11000 lei și cheltuielile de judecată ce se compun din plata taxei de stat în mărime de 1047,13 lei și cheltuieli de comunicare publică de 100 lei, iar în total suma de 36051,40 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca nefondată.
29. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, apelanta BC”MAIB”SA, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 februarie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

30. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că soluţia instanţei de fond privind admiterea parțială a acțiunii, este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.
31. Cadrul legal speței sunt prevederile art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, potrivit căruia orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
32. Conform prevederilor art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.
33. Conform prevederilor art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.
34. Conform prevederilor art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
35. Potrivit prevederilor art.858 alin.(1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
36. Conform prevederilor art.1027 alin.(1) Cod civil, contractul se consideră încheiat dacă părţile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esenţiale.
37. Conform prevederilor art.1242 alin.(1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
38. Conform prevederilor art.1244 alin.(1) Cod civil, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobânzii. În sensul prezentului alineat, rata de referinţă CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Naţională a Moldovei, în baza cotaţiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor băneşti în lei moldoveneşti la alte bănci, pe termen de 12 luni. Conform alin.(4), în sensul prezentului articol, prin dobândă se înțelege atât sumele socotite în bani cu acest titlu, cât şi alte prestaţii, sub orice titlu sau denumire, la care împrumutatul se obligă drept

preţ al utilizării împrumutului. Iar potrivit alin.(5) al aceluiași articol, suma de bani împrumutată este purtătoare de dobîndă din ziua în care a fost remisă împrumutatului.

39. Conform prevederilor art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului.
40. Conform prevederilor art.1248 alin.(2) Cod civil, dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condiţiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).
41. Conform prevederilor art.864 alin.(2) și (4) Cod civil, în cazul în care obligaţia pecuniară urmează a fi executată în rate, creditorul poate pretinde executarea imediată a ratelor neajunse la scadenţă dacă: a) a survenit unul din cazurile prevăzute la alin.(1); b) o rată rămîne neplătită, total sau parţial, mai mult de 45 de zile de la scadenţa acesteia; c) pe parcursul oricărei perioade de 12 luni consecutive, trei sau mai multe rate nu au fost plătite integral la scadenţă; d) sînt întrunite condiţiile care îl îndreptăţesc pe creditor să recurgă la rezoluţiune pentru neexecutare a contractului din care rezultă obligaţia pecuniară. Orice clauză contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul debitorului consumator este lovită de nulitate absolute.
42. Raportând la caz prevederile legale sus menționate, Colegiul constată că instanța de fond just a dispus admiterea parțială a acțiunii, or, din materialele cauzei se atestă cu certitudine că pârâtul-intimat Vitalie Sîrcu, nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale asumate în baza contractului nr.S190045/772 din 12 martie 2019.
43. Colegiul remarcă, că apelanta-reclamantă BC”MAIB”SA, își exprimă dezacordul cu hotărârea instanței de fond, doar în partea ce ține de respingerea acțiunii.
44. Respingând cererea de apel, Colegiul remarcă, că instanța de fond just a admis parțial acțiunea, or, raportând la caz prevederile normelor de drept material aplicabile, al legislației civile în coroborare cu cele din domeniul protecției consumatorului, Colegiul consideră ca fiind corectă soluția instanței de fond, privind admiterea parțială a acțiunii depuse de BC”MAIB”SA către Vitalie Sîrcu privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, acțiunea fiind parțial întemeiată.
45. În acest context, instanța de fond la examinarea cauzei, analizând esența contractului nr.S190045/772 din 12 martie 2019, corect a reținut că dobânda contractuală conform anexei la contract semnată de ambele părți, aceasta a fost calculată la 2926,69 lei (f.d.10), pe când în calculul datoriei și acțiune

reclamantul indică o altă sumă de 2 ori mai mare, și anume în mărime de 5567,97 (f.d.4), fără a justifica sau proba creșterea acesteia, motiv din care instanța de fond just a dispus încasarea dobânzii contractuale stabilită în contract.

46. Referitor la penalitatea solicitată în sumă de 22738,01 lei, Colegiul atestă că instanța de fond just a admis parțial această pretenție, încasând suma de 11000,00 lei, din următoarele considerente.
47. Conform prevederilor art.947 alin.(1) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).
48. Potrivit pct.2.4.9 al contractului de credit nr.S190045/772 din 12 martie 2019, a fost inclusă clauza penală în cuantum de 0,2% din suma restantă, dar nu mai puțin de 20 lei pe zi în caz de neonorare a obligațiunilor contractuale, reclamantul calculând cuantumul clauzei penale la suma de 22738,01 lei (f.d.4).
49. Conform prevederilor art.953 alin.(1) Cod civil, în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.
50. Raportând la caz prevederile legale sus menționate, Colegiul constată că instanța de fond just a reținut că clauza penală în mărime de 22738,01 lei solicitată cumulativ cu sumele de dobânzi și comision. depășesc dublu suma creditului acordat de 20000,00 lei, fapt interzis la moment de art.15 alin.(7) al Legii nr.202 privind contractele de credit pentru consumatori, motiv din care instanța de fond just a redus clauza penală de la 22738,01 lei, la 11000,00 lei, care constituie o despăgubire adecvată în coraport cu prejudiciul suferit.
51. Colegiul nu poate accepta poziția reclamantului/apelant, care încearcă să convingă despre legalitatea acestor clauze, care în realitate și în esența lor sunt abuzive. Or, faptul că condițiile contractului sunt clare și pe înțelesul consumatorului nu degrevează profesionistul de pe piața de împrumut, care la caz este BC”MAIB”SA, să introducă în aceste contracte clauze abuzive și să pretindă executarea lor de către împrumutatul-consumator.
52. Conform prevederilor art.11 alin.(1) Cod civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.
53. Conform prevederilor art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la

momentul executării şi stingerii obligaţiei. Iar conform alin.(2) al aceluiași articol, este nulă clauza prin care se derogă de la dispozițiile alin. (1).

54. Conform prevederilor art.1073 alin.(1) Cod civil, într-un contract dintre profesioniști, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art. 1077 și deviază considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale.
55. Conform prevederilor art.1076 alin.(1) Cod civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută.
56. Conform prevederilor art.1077 alin.(1) pct.4) lit.a) Cod civil, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect, faptul că contractul generează obligații în sarcina consumatorului, dar nu generează obligații în sarcina profesionistului. Iar potrivit alin.(1) pct.6) al aceluiași articol, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect, solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.
57. Conform prevederilor art.1081 alin.(4) Cod civil privind domeniul de aplicare a clauzelor abuzive, relevă că orice clauză contrară dispozițiilor prezentului capitol este lovită de nulitate absolute.
58. Evaluarea clauzelor contractuale şi decizia finală asupra faptului că acestea sunt sau nu recunoscute, ca fiind abuzive, se efectuează de către instanţa de judecată. În acest sens, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, sarcina căreia constă în asigurarea interpretării uniforme a legislației europene, a decis că protecția recunoscută consumatorilor, prin Directiva 93/13 privind clauzele abuzive în contractele cu consumatorii, presupune ca instanța națională să poată verifica, din oficiu, dacă o clauză a contractului dedus judecății are caracter abuziv (cauza Ferenc Schneider, C 137/08). Curtea a statuat că „în ce privește problema, dacă o instanță învestită cu un litigiu, decurgând dintr-un contract încheiat între un comerciant și un consumator poate verifica, din oficiu, în ce măsură clauzele cuprinse în acest contract au caracter abuziv, trebuie constatat că sistemul de protecție introdus prin directivă pornește de la premisa, potrivit căreia consumatorul se află, din punctul de vedere al echilibrului contractual și al forței de a negocia, într-o poziție dezavantajoasă față de comerciant și deține un nivel mai scăzut de cunoștințe față de acesta, ceea ce duce la acceptarea unor clauze prestabilite de comerciant, fără posibilitatea de a influența conținutul acestora”.
59. O clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerinţelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile

părţilor care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual, atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil şi, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.

60. Prerogativa de evaluare a clauzelor contractuale şi recunoașterea acestora ca fiind abuzive este atribuită prin lege în competența instanţei de judecată.
61. Distinct din cele constatate, Colegiul remarcă, că instanța de fond just a admis doar parțial acțiunea depusă de BC"MAIB"SA, or, la caz, s-a constatat cu certitudine că contractul de credit nr.S190045/772 din 12 martie 2019, a fost încheiat cu derogării de la dispozițiile legale privind acordarea creditelor consumatorilor sus-enunțate, clauzele fiind stabilite unilateral de către reclamanta-apelantă fără ca consumatorul să poată influența schimbarea lor respectiv având doar opțiunea să-l semneze sau nu, iar simpla informare despre condițiile contractuale nu echivalează cu negocierea acestuia.
62. Or, luând în calcul termenul scurt dintre depunerea cererii de acordare a creditului, încheierea contractului precum şi primirea efectivă a banilor, acțiunile având loc în ziua de 12 martie 2019, se constată că în speță clauzele contractuale au fost, pregătite pentru o multitudine de contracte şi fără posibilitate de negociere din partea debitorului.
63. Respectiv, la caz, clauzele contractuale, au fost formulate în prealabil de către BC"MAIB"SA, consumatorul neavând posibilitatea de a influența conținutul lor, fiind pus în situația de a accepta încheierea contractului în condițiile impuse ori de a renunța la încheierea lui.
64. Totodată, instanţa reţine că BC"MAIB"SA prestează servicii de acordare persoanelor fizice a împrumuturilor, prin urmare contractul încheiat de BC"MAIB"SA cu cet. Vitalie Sîrcu privind acordarea unui credit reprezintă un contract de consum a împrumutului acordat şi pentru care, acestuia îi sunt aplicabile dispoziţiile Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.
65. Raportând la caz prevederile legale sus menţionate, instanţa de apel reține că respectivele clauze contractuale, sunt abuzive şi pe cale de consecință, lovite de nulitate absolută.
66. În aceeași ordine de idei, Colegiul remarcă, că la încheierea contractului de credit, creditorul, în speța dată BC"MAIB"SA, putea prevedea încasarea unor penalități, dobânzi și comisioane în legătură cu încheierea contractului cu respectarea drepturilor pârâtului în calitate de consumator.
67. Cu toate acestea, Colegiul punctează că indicarea dobânzii, comisionului și penalităților, cu o valoare totală de 49283,56 lei, la acordarea unui împrumut de 20000,00 lei, reprezintă un dezechilibru economic, iar clauzele privind încasarea cumulativ cu sumele de dobânzi si comision depășesc dublu suma

creditului acordat, sunt lovite de nulitate, sunt abuzive și creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

68. Or, în speță, obiect al litigiului este încasarea datoriei formată în baza contractului de credit pre-formulat și ne-negociat, cu includerea unor clauze abuzive ce duce la o îmbogățire nejustificată a reclamantului. Astfel, caracterul negociat al contractului nu poate fi apreciat doar prin aducerea la cunoștință și semnarea de către debitor a contractului, deoarece părțile nu se află pe poziții de egalitate, nici în ce privește cunoștințele de specialitate, nici în ce privește puterea de negociere, iar pârâtul-intimat nu a avut posibilitatea să negocieze, în cunoștință de cauză, contractul, ci doar să-l semneze sau nu. Simpla informare în legătură cu prevederile contractului, nu echivalează, în nici un fel, cu negocierea în cazul contractelor de acest tip.
69. Conform art.1 al Legii privind protecția consumatorului nr.105 din 13 martie 2022 definește drept clauză abuzivă - clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, creează, contrar cerinţelor bunei-credințe, prin ea însăşi sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor ce apar din contract.
70. Coroborând prevederile legale citate supra, prerogativa de evaluare a clauzelor contractuale şi recunoașterea acestora ca fiind abuzive este atribuită prin lege în competența instanței de judecată.
71. În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor reclamantei-apelante expuse în cererea de apel, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile. Colegiul reține că BC”MAIB”SA nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării sumelor solicitate.
72. Concomitent, potrivit prevederilor art.94, alin.(1) Cod de procedură civilă, cu privire la repartizarea cheltuielilor de judecată între părţi, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.
73. În așa împrejurări, reținând dispozițiile art.94 Cod de procedură civilă, în legătură cu faptul că acțiunea a fost admisă parțial, Colegiul reține că instanța de fond just a dispus spre încasare suma de 1047,13 lei cu titlu de taxă de stat, proporțional pretențiilor admise, precum și suma de 100 lei cu titlu de cheltuieli privind comunicarea publică.

74. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanta-reclamantă, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.
75. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 Cod de procedură civilă, apelanta-reclamantă, în fața instanţei de fond, nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis parțial acţiunea.
76. În plus, este important de remarcat faptul că apelanta-reclamantă, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
77. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit.a), 276^4, 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E :

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de către apelanta Banca Comercială ”MOLDOVA-AGROINDBANK” Societate pe Acțiuni.

Se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 februarie 2023.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Angela Braga

Viorica Mihaila